

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның
Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы

КАРАР

№66-1

06.10.2022

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның
Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы
депутаты статусы түрүндөгө нигезләмәне раслау
хакында

«Россия Федерациинда жирле үзидарене оештыруның томуми принциплары түрүнде»
2003 елнын 6 октябрендөтө 131 ФЗ номеслн Федераль законы, «Татарстан
Республикасында жирле үзидаро түрүнде» 2004 елнын 28 икслендөтө 45-ТРЗ номерлы
Татарстан Республикасы Законы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы
Уставы нигезенде, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл
жирлеге Советы

КАРА ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге
Советы депутаты статусы түрүндөгө нигезләмәне расларга.
2. «Спас муниципаль районы» муниципаль берәмлек Иске-Рәҗәп авыл жирлеге
Советы депутаты статусы түрүндөгө нигезләмәне раслау хакында» 2006 елның 15
мартағы 7-4 номерлы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп
авыл жирлеге Советы карарының үз кечен югалтуын танытра.
3. Элеге карарны Спас муниципаль районның ресми сайтында (<http://www.epravasakly.tatarstan.ru>) һәм хокукый мәғлұматтың ресми сайтында (<http://pravo.tatarstan.ru>)
bastaryrga
4. Элеге карар расми басылышын чыккан көнспешен үз кечене кера.
5. Элеге карарың үзәпешен контролъдо тотуны үз естеме йөклөрғө.

Иске-Рәҗәп авыл
жирлеге башшығы

Ф.И.Шайхмев

ТР Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы 2022 елның 06 октябрендәге №66-1 карарына күшмәтта

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты статусы турында нигезләмә

Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутатының хокукларын һәм бурычларын, шулай ук депутат тарафыннан үз вәкаләтләрен башкарганда төп хокукый һәм социаль гарантияләрне билгели

1 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты статусының хокукый нигезе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты статусы (алга таба – депутат) Россия Федерациисе Конституциясе, федераль законнар, Татарстан Республикасы Конституциясе, Татарстан Республикасы Законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, әлеге Нигезләмә нигезендә билгеләнә.

2. Жирле үзидарә органнары депутатның үз хокукларын һәм бурычларын нәтижәле тормышка ашыру өчен шартлар тудыра.

2 Статья. Депутат вәкаләтләре вакыты

1. Депутатның вәкаләтләре, әлеге Нигезләмәнең 3 статьясында каралган очраклардан тыш, яңа чакырылыш Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы эшли башлаган көннән башлана һәм туктатыла.

2. Депутатның вәкаләтләре вакыты «Россия Федерациисендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы белән билгеләнә.

3 статья. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату

1. Депутатның вәкаләтләре тубәндәге очракта вакытыннан алда туктатыла:

1) үлем;

2) үз теләге белән отставкалар;

3) суд тарафыннан хокуктан файдалануга сәләтсез яисә хокуктан файдалану сәләтә чикләнгән дип танылса;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип иғълан ителсә;

5) аңа карата судның гаепләү карары законлы көченә керү;

6) Россия Федерациисеннән дайими яшәү урынына чыгу;

7) чит ил гражданының жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган Россия Федерациисе халықара шартнамәсендә катнашучы чит ил гражданлыгы йә чит ил гражданлыгы булу, Россия Федерациисе гражданы территориясендә дайими яшәү хокукин раслаучы чит ил гражданы йә Россия Федерациисенең халықара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуки булган чит ил гражданы яисә Россия Федерациисенең халықара шартнамәсе нигезендә яшәү хокукин раслаучы бүтән документ яисә башка документ булу хокуки булган чит ил гражданы гражданлыгы;

- 8) сайлаучылар тарафыннан чакыртып алу;
- 9) тиешле жирле үзидарә органы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату;
- 10) хәрби хезмәткә чакыру яисә аны алыштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама;

11) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федеरаль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федеरаль законда һәм башка федераль законнарда каралган башка очракларда.

2. Депутат вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы каары вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән көннән алып 30 көннән дә соңга калмыйча кабул ителә, ә бу нигез Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы сессияләре арасында барлыкка килсә, - мондый нигез барлыкка килгән көннән алып өч айдан да соңга калмыйча.

3. Татарстан Республикасы Президентының депутатның вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турындагы гаризасы белән мәрәжәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килгән очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советына әлеге гариза көргән көн була.

4 статья. Депутатның таныклығы һәм күкрәк билгесе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутатының шәхесен һәм вәкаләтләрен раслый торган төп документы, шулай ук аның үз вәкаләтләре чоры дәвамында файдаланган күкрәк билгесе бар.

2. Депутатның таныклык һәм күкрәк билгесе турында нигезләмә, аларның тасвиirlамасы Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы тарафыннан раслана.

5 статья. Депутат үз вәкаләтләрен башкару шартлары

1. Депутат депутат эшчәнлеген, ТР Спас муниципаль районы уставында билгеләнгән очраклардан тыш, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт вазыйфаларын башкару белән бергә алып бара.

6 статья. Депутат эшчәнлеге формалары

1. Депутат эшчәнлеге рәвешләре түбәндәгеләр:

а) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларында катнашу;

б) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы комиссияләре эшендә катнашу;

в) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы каарлары проектларын Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы аравына кертү;

г) депутат гарызнамәсен кертү;

д) депутат мәрәжәгатен җибәрү;

е) дәүләт хакимияте органнарына, жирле үзидарә органнарына, ижтимагый берләшмәләргә һәм аларның вазыйфаи затларына тәкъдимнәр кертү;

ж) тиешле вазыйфаи затларга гражданнар хокукларын бозуның ачыкланган

очракларын кичекмәстән кисәтү чараларын күрүне таләп итеп мөрәжәгать итү;

3) сайлаучылар белән эш;

и) депутат берләшмәләре - фракцияләр һәм депутат төркемнәре эшендә катнашу;

к) территориаль ижтимагый үзидарәне оештыруда катнашу.

2. Депутатның эшчәнлеге шулай ук федераль законнарда, Татарстан Республикасы Конституциясендә һәм законнарында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставында, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы эш регламентында, башка муниципаль актларда каралган башка рәвешләрдә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

7 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларында депутатның катнашуы

1. Депутат шәхсән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларында катнаша.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларын депутат үткәрү вакыты һәм урыны, карапуга кертелә торган мәсьәләләр турында үз вакытында хәбәр итә, шулай ук әлеге мәсьәләләр буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы эше Регламенты нигезендә барлық кирәклө материалларны ала.

Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышында катнаша алмасаң, депутат бу хакта алдан ук ТР Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы Рәисе урынбасарына хәбәр итә.

3. Депутат тубәндәгеләргә хокуклы:

1) комиссиядә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы тиешле вазыйфаларга сайланырга һәм сайланырга;

2) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советын карау өчен мәсьәләләр тәкъдим итәргә;

3) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы тарафыннан төзелә торган органнарын һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы тарафыннан сайланы (билгеләнә торган, килештерелә торган) вазыйфаи затлар кандидатуралары мәсьәләләре буенча фикерләрен әйттергә;

4) хокук чыгару инициативасын гамәлгә ашыру тәртибендә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советының хокукый актлары проектларын кертергә;

5) көн тәртибе буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр кертергә, тикшерелә торган мәсьәләләрне карау тәртибе һәм асылы буенча, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советының каарлары проектларына һәм башка актларына тәзәтмәләр кертергә;

6) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районның теләсә кайсы органының яки вазыйфаи затының чираттан тыш хисабын яки мәгълүматын тыңлау турында тәкъдимнәр кертергә;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советының эш регламентында билгеләнгән тәртиптә фикер алышуларда катнашырга;

8) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларында, аның фикеренчә, ижтимагый әһәмияткә ия гражданнарының мөрәжәгатьләрен игълан итәргә;

9) үз тәкъдимнәрен нигезләп һәм тавыш бирү мотивлары буенча чыгыш ясарга, белешмәләр һәм анлатмалар бирергә;

10) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советының утырышлар беркетмәләренең эчтәлеге белән танышырга.

4. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышында депутат тарафыннан әйтеген тәкъдимнәр һәм искәрмәләр Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советының тиешле комиссиясе тарафыннан карала һәм тикшерелә.

8 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутатның дайми һәм вакытлы комиссияләре эшендә катнашу.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты комиссияләренең эшендә шәхсән катнаша, ул шуларның әгъзасы булып тора, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм каарлар кабул итүдә катнаша.

2. Депутат комиссия эшендә катнашырга мөмкин, аларның әгъзасы булып тормый, тәкъдимнәр кертә, карала торган мәсьәләләр буенча фикер алышуда һәм кинәш бирү тавышы хокукуна ия каарлар кабул итүдә катнаша ала.

9 статья. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы һәм аның комиссияләре йөкләмәләрен үтәүдә депутатның катнашу

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты һәм аның комиссияләренең үз компетенцияләре чикләрендә белешмәләр йөкләмәләрен үтәргә тиеш.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы яисә аның комиссияләре кушуы буенча депутат Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы каарларын муниципаль берәмлек чикләрендәге оештыру-хокукий рәвешләрен һәм милек рәвешләренә бәйсез рәвештә жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары тарафыннан башкарылуны тикшерүдә катнаша.

3. Депутат йөкләмәне үтәү нәтижәләре турында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советына яисә аның комиссиясенә хәбәр итә.

10 Статья. Депутат таләбе

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы утырышларында депутат гарызнамәсе белән жирле үзидарә органнарына, жирле үзидарә органнарының вазыйфаи затларына, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы төзелә яисә сайлана торган башка органнары житәкчеләренә, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясенә урнашкан муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә аларның компетенциясенә керә торган мәсьәләләр буенча мөрәҗәгать итәргә хокуклы.

2. Депутат таләбе-депутатның Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы каары буенча депутат таләбе буларак таныла торган мөрәҗәгате. Депутат таләбе турындагы тәкъдим депутат яисә депутатлар төркеме тарафыннан язма формада кертелә һәм Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Советы утырышында Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы Регламентында билгеләнгән тәртиптә игълан ителә.

3. Депутат таләбе жибәрелгән жирле үзидарә органы, вазыйфаи зат, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе аңа Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы тарафыннан билгеләнгән срокны алган көннән 10 көннән дә соңга калмыйча, язма рәвештә җавап бирергә тиеш. Жавап органның

житәкчесе, вазыйфаи заты, муниципаль предприятие яки учреждение житәкчесе тарафыннан имзаланырга тиеш, аңа депутат таләбе жибәрелгән, йә аның вазыйфаларын вакытлыча башкаручы зат тарафыннан.

4. Сорауның инициаторы сорау буенча күелган сорауларны карауда турыдан-туры катнашырга хокуклы. Аларны карау көне турында сорау инициаторына алдан, әмма мәсъәләне караган көнгө кадәр өч көннән дә соңға калмыйча хәбәр ителә.

5. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы жирле үзидарә органын, жирле үзидарә органының вазыйфаи затын, муниципаль предприятие яисә учреждение житәкчесен Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы билгеләгән срокка депутат таләбе буенча кабул ителгән каарны үтәү турында язма җавап бирүне йөкләргә хокуклы.

11 статья. Депутат мәрәжәгате

1. Депутат мәрәжәгате булып депутатның дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына язма рәвештә мәрәжәгате санала, күрсәтелгән органнарының вазыйфаи затларына, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр житәкчеләренә, аларның оештыру-хокукый рәвешенә бәйсез рәвештә оешмаларга һәм муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан ижтимагый берләшмәләргә үз компетенцияләренә керә торган мәсъәләләр буенча, мәгълүматны һәм аның депутат эшчәнлегенә бәйле белешмәләрне алу максатларында мәрәжәгать иту санала.

2. Депутат мәрәжәгате депутат бланкында рәсмиләштерелә һәм депутат тарафыннан мәстәкыйль рәвештә жибәрелә.

3. Дәүләт хакимиите органнары, жирле үзидарә органнары вазыйфаи затларының, оештыру-хокукый рәвешенә һәм ижтимагый берләшмәләргә депутат мәрәжәгатынан карау гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм срокларда гамәлгә ашырыла.

4. Депутат мәрәжәгатенә җавап сораулар мәрәжәгатендә күелган мәсъәләләр асылы буенча булырга һәм мәрәжәгать жибәрелгән вазыйфаи зат йә шуңа вәкаләтле зат тарафыннан имзаланырга тиеш.

12 статья. Депутатның сайлаучылар белән үзара мәнәсәбәте

1. Депутат сайлау округы сайлаучылары, шулай ук предприятиеләр, оешмалар, дәүләт һәм башка органнар колективлары белән элемтәдә тора.

2. Депутат сайлаучыларның мәрәжәгатынан карый, гражданнарны кабул итә, дәүләт хакимиятенең тиешле органнарына, жирле үзидарә органнарына һәм ижтимагый берләшмәләргә тәкъдимнәр кертә, шулай ук айга кимендә бер тапкыр сайлаучыларны кабул итә.

3. Депутат сайлаучыларга алар белән очрашулар вакытында, шулай ук массакуләм мәгълүмат чаралары аша үз эшчәнлеге турында хәбәр итә.

4. Депутат сайлаучыларның хокукларын, ирекләрен һәм законлы мәнфәгатынан тәэмин итү буенча чаралар күрә:

алардан кергән тәкъдимнәрне, шикаятьләрне карый, үз вәкаләтләре чикләрендә алардагы сорауларны дөрес чишәргә ярдәм итә;

гражданнарны кабул итә;

жәмәгатьчелек фикерен өйрәнә һәм кирәк булганда тиешле дәүләт хакимиите органнарына, жирле үзидарә органнарына тәкъдимнәр кертә.

5. Депутатларның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, биналарда, ишегалды эчендәге территорияләрдә уткәрелә, аларны тапшыру исемлеге һәм тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы авыл жирлеге тарафыннан билгеләнгән.

Депутатның жемегатьчелек чарасы рөвешендә сайлаучылар белән очрашулары жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары нигезендә үткәрелә.

13 статья. Депутатларның депутат берләшмәләре эшендә катнашуы

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты уртак эшчәнлек өчен төзелә торган депутат фракциясе яисә төркем составына һәм карала торган мәсьәләләр буенча позиция белдерүгә хокуклы.

2. Фракцияләр һәм башка депутат берләшмәләрен төзү, теркәү һәм аларның эшчәнлеге тәртибе Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы эш регламенты белән билгеләнә.

14 статья. Депутатның жирле үзидарә органнары һәм вазыйфаи затлары белән үзара мөнәсәбәте.

1. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутаты, аның органнары эшчәнлегендә актив катнашуын тәэммин итә торган тулы хокукка ия.

2. Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы депутатның сайлау округындагы эше, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы турында язмасын тыңларга, аның белән Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл жирлеге Советы, аның органнарының каарларын һәм йөкләмәләрен үтәү турында сөйләштергә хокуклы.

3. Жирле үзидарә органнары һәм аның вазыйфаи затлары депутатка аның эшендә кирәkle ярдәм күрсәтәләр, жирле үзидарә органнары эшчәнлеге турында депутатка мәгълүмат бирәләр, икътисадый һәм социаль үсеш программаларын үтәүнен барышы турында, депутатның тәнкыйть искәрмәләре һәм тәкъдимнәре буенча кабул ителгән чаралар хакында хәбәр итәләр, законнар депутаты, муниципаль берәмлекләрнең вәкиллекле органнары эше практикасын, жемегать фикерен өйрәнүгә ярдәм итәләр.

15 статья. Депутатның вазыйфаи затлар тарафыннан кабул итүгә хокукуы

Депутат үз эшчәнлеге мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы территориясендә жирле үзидарә органнарының, предприятиеләрнең, оешмаларның, муниципаль милек рөвешләрендәге учреждениеләрнең вазыйфаи затларын чираттан тыш кабул итү хокукуыннан файдалана.

16 Статья. Депутатның мәгълүмат алу һәм тарату хокукуы.

Депутат жирле үзидарә органнарыннан, муниципаль оешмалардан һәм аларның вазыйфаи затларыннан закон белән саклана торган сер булмаган депутат эшчәнлегенә бәйле мәсьәләләр буенча мәгълүмат алырга хокуклы.

17 Статья. Депутат вазыйфалары

1. Депутат бурычлы:

1) үз эшчәнлеген гамәлгә ашырганда Россия Федерациясе Конституциясен, федераль законнары, Татарстан Республикасы Конституциясен, Татарстан Республикасы законнарын, шәһәр уставын, башка муниципаль хокукый актларны үтәргә;

2) гражданнарның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәүне һәм яклауны тәэммин итү;

- 3) сайлаучыларны дайми, айга ким дигэндө бер тапкыр кабул итү;
- 4) оештыру-хокукий формасына карамастан, гражданнарның, оешмаларның, жәмәгать берләшмәләренең, дәүләт хакимиите органнарының, жирле үзидарә органнарының мәрәжәгатьләрен үз компетенциясе чикләрендә үзләренең җавапларын вакытында карага һәм аларга җавап бирергә;
- 5) сайлаучылар алдында очрашуларда елына ким дигэндө бер тапкыр хисап тотарга;
- 6) депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләрне үтәргә;
- 7) «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, вазыйфаларны үтәргә;
- 8) әхлак һәм депутат этикасы нормаларын үтәргә;
- 9) закон белән саклана торган дәүләт һәм башка серне сакларга, шулай ук депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле рәвештә үзенә танылган гражданнарның шәхси тормышына, намусына һәм абруена кагылышлы мәғълүматларны игълан итмәскә;
- 10) ел саен, хисап финанс елыннан соң килүче елның 30 апреленнән дә соңга калмыйча, үз керемнәре, мәлкәте һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында мәғълүмат, шулай ук хатынының (иренен) һәм балигъ булмаган балаларының керемнәре, чыгымнары, мәлкәтләре һәм мәлкәти характердагы йәкләмәләре турында гамәлдәге законнар нигезендә белешмәләр тапшырырга тиеш.
2. Депутат үзенә федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, шәһәр Уставы һәм башка муниципаль хокукий актлар белән йәкләнгән башка вазыйфаларны башкара.

18 Статья. Депутат вәкаләтләрен гамәлгә ашыруга бәйле чикләүләр

1. Даими нигездә үз вәкаләтләрен башкаручы депутат хокуксызы:

1) шәхсән яки ышанычлы шәхесләр аша эшкуарлык эшчәнлеге белән шәгыльләнү;

2) түбәндәге очраклардан кала, коммерциячел яки коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә катнашыгыз:

а) жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлек сайлау комиссиясе аппаратында оештырылган сәяси партия, һөнәр берлеге органы белән идарә итүдә, съездда (конференциядә) яисә башка ижтимагый оешманың гомуми жыелышында, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларында, күчемсез милек милекчеләре ширкәтләрендә катнашу;

б) коммерциягә карамаган оешма идарәсендә (сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органында, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешманың сайланулы органы тарафыннан катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мәлкәт милекчеләре ширкәтләренең съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) катнашу Татарстан Республикасы законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы Президентына алдан хәбәр итеп;

в) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре советы Ассоциациясендә, башка муниципаль берәмлекләр берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү»;

г) муниципаль берәмлек булып торган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, оештыручының вәкаләтләрен яисә муниципаль милектә булган акцияләрне (устав капиталындагы өлешләр) идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукий актлар нигезендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен, гамәлгә куючы (акционер, катнашучы)муниципаль хокукий актларга туры китереп муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очраклар;

3) укытучы, фәнни һәм башка иҗат әшчәнлегеннән тыш, башка түләүле әшчәнлек белән шөгыльләнергә. Шул ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка иҗади әшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданнары һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннән генә финансhana алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, чит ил коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

2. Даими нигездә вәкаләтләрне гамәлгә ашыручы депутат граждан административ яисә жинаять эше буенча йә административ хокук бозу турындагы эш буенча яклаучы яисә вәкил (законлы вәкиллек очракларыннан тыш) буларак катнаша алмый.

19 статья. Депутат этикасы

1. Депутат закон, этика һәм мораль нормаларын тәгәл үтәргә тиеш, шул исәптән:

1) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советы утырышларында билгеләнгән дисциплинаны һәм регламентны сакларга;

2) башка депутатларга, вазыйфаи затларга һәм депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә мәнәсәбәтләргә керүче гражданнарга карата ихтирамсызлык һәм ихтирам күрсәтмәскә;

3) депутат әшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда депутат вәкаләтләрен үтәүгә бәйле рәвештә үзенә мәгълүм булган белешмәләрне, әгәр бу белешмәләр дәүләт, хезмәт, коммерция, шәхси яисә закон белән саклана торган башка серне тәшкил итсәләр, фаш итмәскә һәм кулланмаска;

4) шәхсән яисә янын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә җирле үзидарә органнары эшендә катнашудан һәм депутат статусын җирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданнар әшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмау;

5) депутат бурычларын объектив үтәүдә, шулай ук аның абуруна яисә абуруна зыян китерергә сәләтле конфликтлы хәлләрдән качарга мөмкин булган гамәлләрдән, гаризалардан, гамәлләрдән тыелырга;

6) мәнфәгатьләр каршылыгына китерә торган яисә кызыксыну уяткан очракта - бу турыда Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советы каары белән расланган тәртиптә Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советына хәбәр итәргә һәм аның мәнфәгатьләр каршылыгын булдырмауга юнәлдерелгән каарларын үтәргә кирәк;

7) Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советы билгеләгән гавами чыгышлар кагыйдәләрен үтәргә.

2. Депутат этикасы бозылган очракта, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советы йөкләмәсе буенча депутатның үз-үзен тотышы турындагы мәсьәлә тиешле комиссия тарафыннан карала.

20 статья. Депутат әшчәнлеген гамәлгә ашыру гарантияләре

1. Депутат әшчәнлеген гамәлгә ашыруның матди һәм башка гарантияләре Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы законнары, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Уставы, Татарстан Республикасы Спас муниципаль районы Иске-Рәҗәп авыл җирлеге Советы муниципаль норматив хокукий актлары белән билгеләнә.

2. Депутат хокукларын жинаять яки административ жаваплылыкка тарту, тоткарлау, арестлау, тентү, сораялу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-

процессуаль гамәлләр қылу, шулай ук алар биләгән торак һәм (яисә) хезмәт урыны, аларның багажы, шәхси һәм хезмәт транспорт чаралары, хат алышу өчен оператив-эзләү чаралары үткәргендә, депутат хокукларын гарантияләү, аларны жинаять яки административ җаваплылыкка тарту, тоткарлау, тентү, сорая алу, аларга карата башка жинаять-процессуаль һәм административ-процессуаль гамәлләр қылу, алар кулланган элементә чаралары, аларга караган документлар федераль законнар белән билгеләнә.

3. Депутат тавыш биргәндә белдерелгән фикер, позиция һәм аның статусына туры килә торган башка гамәлләр, шул исәптән аның вәкаләтләре чоры тәмамланғаннан соң, әйтелгән фикерләре, позициясе өчен жинаять яисә административ җаваплылыкка тартыла алмый. Әлеге нигезләмә депутат тарафыннан ачыктан-ачык хурлауларга, яла ягуга яисә федераль законда каралган башка хокук бозуларга жибәрелгән очракларга кагылмый.